

REGULAMENT

privind utilizarea instrumentelor de inteligență artificială generativă în activitatea didactică și de cercetare a studenților

Capitolul I. Dispoziții generale

Articolul 1. Scopul regulamentului

(1) Prezentul regulament stabilește condițiile în care studenții Facultății de Istorie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași pot utiliza instrumente de inteligență artificială generativă (denumite în continuare „AI generativ”) în cadrul activităților didactice, al evaluărilor și al cercetării desfășurate pe durata studiilor.

(2) Regulamentul urmărește: (a) protejarea integrității academice și a rigorii specifice cercetării istorice, în special în ceea ce privește lucrul cu surse primare; (b) oferirea unui cadru clar și predictibil, aplicabil uniform la nivelul facultății, prin care studenții să știe în orice moment ce este permis; și (c) valorificarea AI generativ ca instrument de sprijin al învățării, acolo unde acesta nu subminează obiectivele pedagogice ale disciplinei.

Articolul 2. Definiții

- „AI generativ” — orice instrument software capabil să producă text, traduceri, sinteze, imagini sau alt conținut nou pe baza unor modele antrenate pe volume mari de date (de exemplu, dar fără a se limita la: ChatGPT, Claude, Gemini, Copilot, DeepL Write și instrumente similare).
- „Sursă primară” — document, artefact sau mărturie contemporană evenimentului sau perioadei studiate (manuscris, act de arhivă, inscripție, corespondență, presă de epocă etc.), în original sau în ediție critică.
- „Sursă secundară” — lucrare de cercetare, sinteză sau interpretare istoriografică ulterioară asupra unui subiect.
- „Instrumente AI non-generative” — verificatoare ortografice, motoare de căutare bibliografică, gestionare de referințe (Zotero, EndNote) și alte instrumente asistive care nu generează conținut nou; acestea nu fac obiectul restricțiilor din prezentul regulament, fiind permise implicit.

Articolul 3. Domeniu de aplicare

(1) Regulamentul se aplică tuturor formelor de evaluare din cadrul programelor de licență (IF și ID), masterat (toate specializările) și doctorat organizate de Facultatea de Istorie: lucrări de seminar, referate, eseuri, comentarii de text și de alte izvoare istorice, examene, precum și lucrări de finalizare de studii (licență, disertație, teză de doctorat).

(2) Regulamentul nu se substituie, ci completează și detaliază prevederile Codului de etică și deontologie universitară al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (CEDU, Anexa I la Cartă, adoptat de Senat la 18.01.2024). Acesta din urmă rămâne pe deplin aplicabil, în special art. 14 alin. (2) lit. g) și h) privind fraudarea evaluării și plagiatul, art. 18 privind plagiatul și autoplagiul, precum și art. 19 alin. (2), care prevede că răspunderea etică poate fi antrenată pentru conduite prevăzute în CEDU, în lege sau în alte norme infra legale aplicabile — categorie în care se încadrează prezentul regulament. În tot ceea ce privește constatarea abaterilor, procedura și sancțiunile, prezentul regulament trimite integral la CEDU.

Capitolul II. Sistemul de clasificare pe niveluri („semafor”)

Articolul 4. Cele trei niveluri de utilizare permisă

(1) Fiecare temă, evaluare sau tip de activitate este încadrată de titularul disciplinei într-unul dintre cele trei niveluri de mai jos, comunicat explicit studenților odată cu tema, prin syllabus, platforma de curs sau cerința scrisă a evaluării. În absența unei încadrări explicite, se aplică implicit nivelul ROȘU.

Nivel	Domeniu de aplicare implicit	Ce este permis
ROȘU	Examenе în sală și lucrări de control; transcrierea/traducerea surselor primare (paleografie, limbi vechi); comentarii de text unde se evaluează explicit analiza critică proprie a unei surse.	Nicio utilizare a AI generativ, în nicio etapă a lucrării, este permisă.
GALBEN	Eseuri de seminar; recenzii de carte; referate.	AI generativ poate fi folosit în etapele incipiente (documentare preliminară, sinteză bibliografică), conform limitelor stabilite explicit de titularul disciplinei pentru fiecare temă. Redactarea finală a textului trebuie să aparțină studentului.
VERDE	Traduceri-suport pentru literatură secundară în limbi străine; formatare bibliografică; verificare gramaticală; explorare inițială a stadiului cercetării pe o temă nouă.	AI generativ poate fi folosit integral pentru sarcina respectivă, cu condiția declarării conform Art. 5.

Articolul 5. Declararea utilizării AI

(1) Pentru orice lucrare încadrată la nivel GALBEN sau VERDE, studentul are obligația de a atașa, la finalul lucrării, o Declarație de utilizare a AI, redactată după următorul model:

Declarație privind utilizarea instrumentelor de inteligență artificială generativă

☐ Nu am utilizat instrumente de inteligență artificială generativă la realizarea acestei lucrări.

☐ Am utilizat instrumente de inteligență artificială generativă, după cum urmează:

Instrument(e) folosit(e): _____

Etapa/etapele la care a fost folosit: _____

Scopul utilizării: _____

Declar pe propria răspundere că informațiile de mai sus sunt complete și corecte.

(2) Nedecларarea utilizării AI generativ pentru o lucrare încadrată la nivel GALBEN sau VERDE constituie, independent de conformitatea conținutului, abatere de la prezentul regulament și se sancționează conform Art. 8.

Capitolul III. Regula specifică cercetării istorice

Articolul 6. Interdicția substituirii sursei primare

(1) Indiferent de nivelul de încadrare al temei (ROȘU, GALBEN sau VERDE), AI generativ nu poate fi utilizat ca substitut pentru citirea, transcrierea sau verificarea directă a unei surse primare de către student.

(2) Orice informație, citat, dată, referință bibliografică sau trimitere la o sursă (primară sau secundară) obținută cu asistența AI generativ trebuie verificată de student la sursa originală înainte de a fi inclusă în lucrare. Instrumentele AI generativ pot produce referințe și citate inexacte sau inventate („halucinații”), iar responsabilitatea corectitudinii științifice a lucrării revine integral studentului.

(3) Includerea într-o lucrare a unei referințe sau a unui citat neverificat, generat sau sugerat de un instrument AI, constituie abatere de la integritatea academică, indiferent de nivelul de încadrare al temei respective.

Capitolul IV. Lucrări de finalizare de studii

Articolul 7. Licență, disertație, teză de doctorat

(1) În absența unei încadrări diferite, stabilite expres de conducătorul/coordonatorul științific la începutul elaborării lucrării, lucrărilor de licență, disertațiilor de master și tezelor de doctorat li se aplică implicit nivelul GALBEN: AI generativ poate fi folosit în etapele incipiente (structurarea planului de cercetare, sinteza bibliografică orientativă), dar nu la analiza propriu-zisă a surselor și nu la redactarea finală a argumentului istoric, unde se evaluează gândirea critică proprie a autorului.

(2) Declarația de utilizare a AI prevăzută la Art. 5 este obligatorie și pentru lucrările de finalizare de studii, fiind atașată ca anexă distinctă și semnată olograf sau electronic de către student.

Capitolul V. Răspundere și sancțiuni

Articolul 8. Încadrarea abaterilor

(1) Utilizarea AI generativ cu încălcarea prezentului regulament constituie abatere de la normele de etică și deontologie universitară, în sensul art. 14 alin. (2) din CEDU, și se încadrează, după caz, ca:

- fraudarea evaluării [art. 14 alin. (2) lit. g) din CEDU] — atunci când AI generativ este folosit peste limitele nivelului comunicat în prealabil de titularul disciplinei (roșu/galben/verde), inclusiv utilizarea AI la o temă încadrată roșu ori dincolo de limitele stabilite la o temă galbenă;
- plagiat [art. 14 alin. (2) lit. h) și art. 18 din CEDU] — atunci când conținut generat de AI este prezentat drept creație proprie, fără menționare, precum și în cazul referințelor sau citatelor neverificate prevăzute la Art. 6;
- nedeclararea utilizării — atunci când, pentru o temă încadrată galben sau verde, studentul omite Declarația de utilizare a AI prevăzută la Art. 5, faptă asimilată lipsei de transparență în evaluare.

(2) Sancțiunea pentru utilizarea neautorizată a AI generativ este distinctă de cea aplicabilă pentru plagiat și se poate cumula cu aceasta, atunci când fapta întrunește ambele forme de abatere.

Articolul 9. Constatarea, sancționarea și contestarea

(1) Constatarea unei posibile abateri se realizează de către cadrul didactic titular al disciplinei, care sesizează Comisia de etică și deontologie universitară a UAIC, conform art. 25 din CEDU. Prezentul regulament nu instituie o procedură proprie de sancționare și nicio comisie proprie.

(2) Stabilirea existenței abaterii și a sancțiunii se face exclusiv de către Comisia de etică și deontologie universitară, prin hotărâre motivată, potrivit art. 20 și art. 26 din CEDU. Persoana cercetată are dreptul de a fi ascultată și de a formula apărări, conform art. 25 alin. (6) din CEDU.

(3) Sancțiunile aplicabile studenților sunt cele prevăzute limitativ la art. 22 alin. (1) din CEDU: avertismentul scris; anularea rezultatelor evaluărilor; interzicerea participării la o formă de evaluare; restricționarea unor drepturi (cazare, bursă ș.a.) legate de fapta comisă; exmatricularea cu drept de reînmatriculare; exmatricularea fără drept de reînmatriculare. Sancțiunile se stabilesc în funcție de criteriile de individualizare din art. 20 alin. (2) din CEDU și se pun în aplicare prin decizia rectorului, conform art. 28 din CEDU.

(4) Hotărârea Comisiei de etică poate fi contestată la CNATDCU, CNEMU sau Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, după caz, în termenul și condițiile prevăzute la art. 26 alin. (2) din CEDU.

Capitolul VI. Dispoziții finale

Articolul 10. Revizuire

(1) Prezentul regulament este revizuit anual de către Consiliul Facultății, pentru a reflecta evoluția instrumentelor de inteligență artificială și a bunelor practici din domeniu.

(2) Titularii de discipline au obligația de a comunica studenților, la începutul fiecărui semestru, încadrarea (ROȘU/GALBEN/VERDE) aplicabilă fiecărei forme de evaluare a disciplinei.

Articolul 11. Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare după aprobarea de către Consiliul Facultății de Istorie și se aplică începând cu anul universitar 2026-2027.